

Česká asociace odpadového hospodářství

Pod Pekárnami 157/3, 190 00 Praha 9

IČ: 66001536; web: www.caoh.cz

Tel.: 731 405 068; email: info@caoh.cz

Stručný výtah zásadních bodů aktuálních pozměňovacích návrhů k novele zákona o odpadech - ke sběrnám, ke komunálním odpadům a ke skládkování (sněmovní tisk 153, senátní tisk 324)

Stanovisko České asociace odpadového hospodářství

Základní témata:

- 1. Řešení problematiky sběren odpadů** – vládou přijatý návrh novely zefektivňující možnost krajského úřadu odebrat souhlas provozovateli sběrný pokud poruší definované povinnosti je rozumný a je **vhodné jej podpořit**
- 2. Zavedení třídění kovů** – ano, pro opatření je shoda; **riziko infringementu ano**
- 3. Zavedení třídění biologicky rozložitelných odpadů** – ano, pro opatření je většinová shoda; **riziko infringementu ano**; je však vhodné definovat, že se jedná pouze o biologicky rozložitelný odpad rostlinného původu a že obce mají s náběhem povinnosti volnou cestu jak jeho oddělný sběr zajistit; v opačném případě jsou obce ve složité situaci a může pro ně být obtížné novou povinnost v dostatečné míře splnit
- 4. Termín ukončení skládkování odpadů v roce 2024** – v navrhované podobě velmi **problematické**, rok 2024 je akceptovatelný, ale při zavedení omezujícího parametru výhřevnosti; recyklovatelné odpady je zakázáno skládkovat již nyní, dále je vhodné omezit skládkování energeticky využitelných odpadů; v aktuálním znění novely je záměr prakticky nerealizovatelný, případně jen s citelným dopadem na náklady obcí (novela totiž neřeší jen omezení skládkování neupraveného směsného komunálního odpadu, ale směsného komunálního odpadu jako celku, tedy i jeho nevyužitelných složek, což je z odborného hlediska zcela iracionální a velmi nákladné; nahrávat to může jen spalovnám odpadů); **riziko infringementu ne**
- 5. Úplné omezení technického zabezpečení skládek (TZS) na strop 20%** - z odborného stavebně-technického hlediska prakticky nerealizovatelné – toto opatření povede k zásadnímu riziku sesuvů těles skládek, ke zvýšení rizika úletů odpadů, zvýšení zápachu, celkové nestabilitě těles skládek a dalších souvisejících skutečností; opatření, tak jak je v novele formulováno, je jednoznačně environmentálně negativní; na vhodném a racionálním řešení, přitom existuje odborná shoda – toto řešení však novela neobsahuje; **riziko infringementu ne**

Podrobnější komentář k hlavním bodům novely:

1. **Sběrny odpadů – Novelou navrhované řešení, které prošlo třetím čtením v Poslanecké sněmovně v rámci tisku 153 je rozumné.**

Dále ČAOH doplňuje návrh konstruktivního řešení pro nový zákon o odpadech (předpokládaný termín předložení věcného záměru podzim 2014): je třeba zejména zefektivnit dozor a sankce nad sběrnami – je možné zavést povinnost fotodokumentace převzatých věcí provázanou s již povinně vedenou evidencí; zavést povinnost bezhotovostních plateb – zcela kontrolovatelné komu jsou prostředky vypláceny + historie převodů; větší kontrolní a sankční kompetence pro obce – necht' je delikt řešen operativně v místě (v obci) tak, jak jej obec vyhodnotí. Tato opatření cílí na nepoctivé provozovatele a nepostihují plošně všechny, jako některé jiné návrhy. Návrhy na omezení výkupu kovů od fyzických osob by situaci v žádném případě nevyřešily a mohly by být v konfliktu se základními právy občanů ve vztahu k možnosti získat odpovídající hodnotu za svůj majetek.

2. **Zavedení povinnosti třídění kovů**

- a. Tato povinnost **může být vymáhána po ČR přes infringement**. Na zavedení třídění je široká shoda a ČAOH **toto opatření dlouhodobě podporuje**, neboť vede ve zvýšení recyklace.

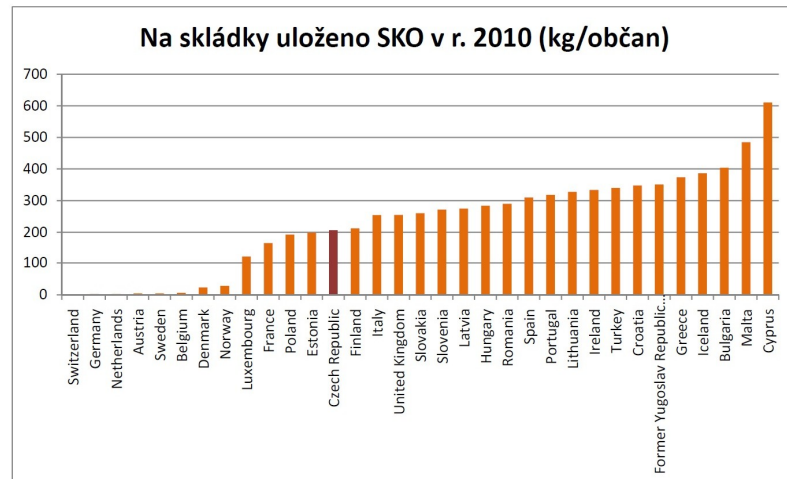
3. **Zavedení povinnosti třídění biologicky rozložitelných odpadů**

- a. Tato povinnost **může být vymáhána po ČR přes infringement**. Na zavedení třídění BRO je široká shoda a ČAOH **toto opatření dlouhodobě podporuje a prosazuje**, neboť vede ke zvýšení recyklace a odklonu odpadů od skládkování. Opatření rovněž zásadním způsobem pozitivně ovlivní splnění konkrétního cíle EU ke skládkování, a to omezení skládkování BRO pro rok 2020 na 35%. Ve vztahu k reálné možnosti plnění nové povinnosti ze strany obcí je však vhodné v textu novely doplnit, že se jedná o **biologicky rozložitelný odpad rostlinného původu** a že obce mají volnou cestu jak třídění BRO dosáhnout.
- b. **Opatření nevyžaduje žádné navýšení poplatků**. V komunálním odpadu (KO) je cca 45% BRKO a jeho odkloněním se výrazně snižuje produkce SKO a tedy náklady na svoz SKO.
- c. BRO neskončí na skládkách, ale v kompostárnách či bioplynových stanicích a vytvoří se z něj komodita s pozitivní hodnotou. Vhodné propojit využití výstupů do zemědělství.

4. **Termín ukončení skládkování k roku 2024; novela obsahuje zákaz skládkování směsného komunálního odpadu (pozor nejen neupraveného, ale veškerého) + recyklovatelných a využitelných odpadů**

- a. Tato povinnost **nemůže být vymáhána po ČR přes infringement**, neboť povinnost není definována v žádném platném a závazném evropském předpisu.
- b. V pracovních skupinách na MŽP byla cca **roční shoda na termínu 2025** (resp. 10 let od účinnosti povinnosti). MŽP termín roku 2025 prezentovalo i na odborných konferencích.
- c. **Rok 2024 může být finálně stanoven a ČAOH jej může podpořit**. V tomto směru je však zásadní otázka, které odpady nebude možné skládkovat. Úplný zákaz skládkování je z odborného hlediska zřejmý nesmysl a je nerealizovatelný (*jen ze spaloven je nutné na každých 100tis tun vstupu skládkovat cca 30000 tun odpadu*).
- d. **Skutečnost ohledně míry skládkování v ČR a EU** – celková produkce směsných komunálních odpadů (SKO) v ČR je cca 3,2 mil tun v roce 2012 (v tomto parametru shoda dat MŽP ISOH i ČSÚ); skládkuje se 53.8% (rok 2012, zdroj MŽP). V ČR se tak na občana a rok skládkuje průměrné či podprůměrné množství komunálních odpadů ve vztahu k dalším státům. Více skládkuje např. UK; Finsko; Itálie; Slovinsko; Slovensko; Španělsko; Portugalsko; Irsko a další. Aktuální data Eurostatu (2012) pak uvádějí pro ČR přepočten na občana 174 kg za rok.
- e. **Zákaz skládkování veškerého SKO by vedl k zásadnímu navýšení nákladů na OH**.
- f. Z odborného hlediska je **logické přijmout zákaz skládkování neupraveného SKO s definovaným parametrem - výhřevnost**. *Vysvětlení – recyklovatelné odpady je zakázáno na skládky ukládat již nyní (vyhl. č. 294/2005 Sb.), na skládky se neukládají mimo jiné i proto,*

že mají pozitivní hodnotu; **definovat využitelný odpad výčtem katalogových čísel je chybné, neboť povinnost bude obcházena jiným zařazením odpadu; ze skládek má smysl, kromě recyklovatelných odpadů odklonit odpady s obsahem energie, a ty využít v k tomu určených energetických zdrojích (paliva z odpadů, či spalovny); biologicky rozložitelný odpad se ze skládek odkloní zavedením povinnosti třídění – v obcích, kde toto opatření již dobrovolně zavedli, se to jednoznačně efektivně daří; zbylý odpad, který není ani recyklovatelný, ani biologicky rozložitelný a nemá potřebnou energetickou hodnotu se samozřejmě bude dále skládkovat.**

Graf 4 – Na skládky uloženo SKO v r. 2010 (kg/občan) (zdroj údajů – Eurostat)

Výše uvedený graf zobrazuje data Eurostatu ve vztahu k míře skládkování **komunálních odpadů** v jednotlivých státech EU. Od roku 2008 se dále v ČR množství skládkovaných odpadů z celkové produkce odpadů citelně snižovalo, a to o 1 000 000 tun za 5 let. V absolutní hodnotě je to pokles ze 4 906 906 tun na 3 803 624 tun z **celkové produkce** odpadů v roce 2011 (zdroj Statistická ročenka MŽP 2012 strana 51).

5. Úplné omezení technického zabezpečení skládek (TZS) na strop 20%

- a. **Zásadní věcná a technická chyba** návrhu je **omezení** nikoli nezpoplatněného TZS, ale **veškerého TZS**, tedy úplné omezení možnosti využití odpadu na TZS v míře max. 20% (stavebně-technicky); toto **opatření kriticky ovlivní stavebně technickou stabilitu těles skládek** – jiné množství TZS potřebuje těleso údolní skládky, jiné množství potřebuje kopcovitá skládka, apod.; takové **opatření je tedy silně environmentálně negativní** a může způsobit nemalé škody na ŽP neboť tělesa skládek a jejich zabezpečení podléhá stavebně-technickým podmínkám konkrétního projektu skládky a příslušné technické normy; v případě realizace povinnosti navržené novelou bude logicky docházet k sesuvům těles skládek.
- b. **Otázka nastavení procent je úzce spojená s nákladovostí OH pro původce zejména nebezp. odpadů, tedy většinou pro průmysl**; při nastavení na hodnotu 20% to znamená zásadní zdražení nákladů průmyslu (zejména producentům nebezpečných odpadů) a omezení jeho konkurenceschopnosti. Při nevhodném nastavení, bude reálně docházet k ukládání odpadů mimo povolená zařízení, což je environmentálně neakceptovatelné. Zásadní **zdražení dopadne také na rozpočet MF** ve vztahu k **financování sanací starých ekologických zátěží** – zde bude dopad v řádech mld Kč.
- c. **Objektivní nastavení procent nezpoplatněného TZS je při realistickém přepočtu objemové hmotnosti skutečně využívaných odpadů cca 40% hmotnostních. Zcela hraniční hodnota je 35% hmotnostních.** Důležitá je rovněž možnost využití nebezpečných odpadů na TZS na skládkách nebezpečných odpadů (často se jedná o kontaminované zeminy).
- d. Souhlasíme s důvodem navrhované změny, tedy **potřeba zajištění kontroly a výběru poplatků - k zajištění většího výběru poplatků jednoznačně povede snížením současné výše rizikové složky poplatků**, kterou má ČR doposud násobně nejvyšší na světě – v ČR je celková cena za

skládování tuny NO 6200 Kč, další nejdražší stát v EU Belgie má cenu ve výši cca 1760 Kč (zdroj ETC/SCP, 2011). Dosavadní extrémně vysoké zdanění je v kombinaci s řešením přes objemová procenta hlavním důvodem dosavadní neefektivnosti výběru poplatků.